

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32,—
polletno Din 16,—, četrt-
letno Din 9,—, inozemstvo
Din 64,—. — Poštno-čkovni
račun 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon Interurban 113.

Cena inseratov: cela
stran Din 2000,—, pol stra-
ni Din 1000,—, četrt strani
Din 500,—, 1/8 strani Din 250,—
1/16 str. Din 125,—, Mali ogle-
bi vsaka beseda Din 1.20.

Koledar Kmetijske zveze

za prestopno leto 1932 je izšel.

Vsebina:

Koledar od 1. X. 1931 do 31. XII. 1932.
— Uradni podatki. — Vse razne pri-
stojbine. — Mere. — Orali in hektari.
— Kmetijska zveza v Mariboru. — Ju-
goslovanska kmetijska zveza v Ljublja-
ni. — Vnovčevanje kmetijskih pridel-
kov. — Odplačevanje dolgov, tabela in
pojasnilo. — Važnost apna za rastline.
— Kako se mešajo umetna gnojila. —
Glavne naloge kmeta sadjarja. — Naša
kmetijska mladina v sadovnjaku. — Na-
vodila iz kletarstva. — Napake in bo-
lezni vin. — Jamstvo pri kupčiji z ži-
vino. — Koledar brejosti in razne živi-
norejske tabele. — Tabele za računa-
nje kubične mere pri raznem lesu. —
Inventar in kmetijsko knjigovodstvo z
vsemi potrebnimi tabelami. — Razni
dobavitelji kmetijskih potrebščin. —
60 strani praznega papirja za zapiske.

Izdelava koledarja.

Koledar je vezan v celoplatno, torej
močno dovolj, da bo zdržal za celo le-
to. Ima predal za denar in svinčnik.
Na ovoju ima tudi začrtano mero v
decimetru in coli. Tako je koledar letos
po vsebini in obliki precej izpopolnjen.
Zato se bo še bolj priljubil kakor lan-
sko leto, ko smo ga morali dvakrat tis-
kat in ga je še zmanjkalo. Letos ga
zaradi pomanjkanja denarja ne bomo
drugič tiskali, zato je treba koledar ta-
koj naročiti, kdor ga hoče imeti.

Cena koledarju znižana.

Lani je stal koledar 11 Din s poštnino
in brez svinčnika. Letos stane s poš-
tnino vred 10 Din in ima tudi svinčnik.

Kje dobite koledar?

Koledar dobijo, v kolikor ga še niso,
vse krajevne Kmetijske zveze. Kdor pa
hoče, ga lahko naroči tudi naravnost v
Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Treba
je poslati 10 Din ali v znamkah, nakar
ga takoj dobite po pošti.

Tvoj celoletni spremljevalec

je tvoj žepni koledar. Zato mora biti
tudi tvoj svetovalec in to je — koledar
Kmetijske zveze. Zato, kmetje, vsak ga
imej v žepu!

*

Novčne in finančne težave raznih držav.

Bankovci posameznih držav morajo
biti do gotove mere kriti z zlatom ali
z devizami (menicami), izplačljivimi v
zlatu. Kritje mora znašati vsaj eno
tretjino vrednosti bankovcev, ki so v
obtočku. Čim višje je to kritje, tem boljša
in trdnjša je valuta (denarna vred-
nost) dotične države. Po izkazu na-
rodnih bank koncem julija 1931 je to
kritje znašalo: v Švici 92.7%, v Belgiji
66.7%, v Nizozemski 58.7% v Italiji
56.4%, v Franciji 56.2%, v Poljski 49%,
v Avstriji 43.6%, v Švedski 42.3%, v
Čehoslovaški 42.2%, v Rumuniji 39.2%,
v Jugoslaviji 37.5%, v Angliji 36.7%, v
Nemčiji 36.1%, na Ogrskem 28%.

Zadnji čas so se po raznih državah
Evrope pojavile velike valutarne (nov-
čne) težave. Letošnje poletje so dobile
državne finance Nemčije velik sunek,
ki je prišel z odpovedjo kratkoročnih
posojil, ki jih je Nemčija dobila od An-
glije, Amerike in posredno tudi od
Francije. Mogočni pretresljaji so ta-
krat pretresali nemško narodno gospo-
darstvo. Posledice bi bile še hujše, ako
bi ne bile države-upnice umaknile od-
poved kratkoročnih posojil. Tako je
bilo Nemčiji začasno pomagano.

V septembru je prišla na vrsto An-
glija, ki je pretrpela občutno razvred-
notenje svoje valute (funta sterlingov).
Preosnova angleške valute se je po
svetovni vojni izvršila l. 1925. Vodilna
je bila pri tem početju želja, da bi se
Anglija vrnila brezpogojno k predvojni
denarni vrednosti, k obnovitvi njene
predvojne kupovne moči. Anglija se je

na vso moč trudila, da obnovi zlato va-
luto ter da tako postane to, kar je bila
prej, svetovni trg zlata in kapitala. To
pa se ji ni posrečilo. Funtu je več ali
manj pretila nevarnost, da pade pod
zlato normalo, in zato je zlato bežalo
iz države. Z odprtimi rokami pa so ga
sprejemale Zedinjene države Severne
Amerike in Francija.

Dno pa je izbila sodu, v katerem je
imela angleška narodna banka shran-
jeno svoje zlato, nemška finančna
kriza letošnjega poletja. Anglija je
namreč kot denarni posredovalec do-
voljevala Nemčiji kratkoročne kredite,
ki jih je sama dobila iz Sev. Ame-
rike in Francije. Merodajen je bil pri
tem za Anglijo ozir na finančni dobi-
ček, pa tudi želja po političnem vplivu
v Nemčiji. Iz istega razloga je Anglija
dovolila tudi Avstriji kredit 150 mili-
onov šilingov povodom poloma naj-
večjega avstrijskega denarnega zavo-
da (Kreditanstalt). Ko je Amerika ter
Francija odpovedala svoja kratkoroč-
na posojila, dana Angliji, je ta hotela
realizirati (unovčiti) svoje terjatve v
Nemčiji in Avstriji, pa ni mogla, ker
sta obe državi prezadolženi. Tako je
morala Anglija Franciji in Ameriki vr-
niti kratkoročne kredite z zlatom, ki
ga je imela v svoji narodni banki. Te-
mu navalu pa angleška narodna ban-
ka ni bila kos. Tako je angleški par-
lament po predlogu vlade sklenil za-
kon, po katerem je obveznost banke za
izplačila v zlatu, torej zlata valuta, v
Angliji za pol leta ukinjena. Angleške-
mu zgledu so sledili Egipt, Švedska,
Norveška in menda tudi Danska.

Padec angleškega funta je na izvoz
angleškega blaga iz Anglije vplival
oprostilno; prej je ta izvoz trpel vsled
visokega tečaja angleškega funta. Po-
množeni izvoz iz Angleške prizadeva
na evropskem in svetovnem tržišču ob-
čutno konkurenco industrijskim izdel-
kom drugih držav, osobito Amerike,
Nemčije in Čehoslovaške. Angleži upa-
jo, da se bo tako njihova industrija
poživila, da bo produkcija (pridelova-
nje blaga) narasla in s tem število
brezposelnih padlo. Zato ne gledajo
padca svoje valute s preveč žalostnimi
očmi.

Spričo devalvacije (razvrednotenja)
angleškega denarja so se začele po raz-
nih državah, zlasti v Nemčiji in Avst-
riji, med gospodarskimi strokovnjaki
in po časnikih živahne razprave o tem,
ali je zlato sploh še sposobno, da bi bi-
lo splošna podlaga za denarno vred-
nost in za mednarodni kredit. Če je